

Raadsnota

Raadsvergadering de dato: 8 juni 2020

Onderwerp: Omnibuzz; jaarverslag 2019, begroting 2020-1, begroting 2021 & meerjarenperspectief 2022-2024 en beheersmaatregelen

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Deze oplegnotitie heeft tot doel u te informeren over de financiële stand van zaken rondom de Gemeenschappelijke Regeling (GR) van Omnibuzz voor het collectief vraaggestuurd vervoer (CVV). Voorgesteld wordt:

- Kennis te nemen van het Jaarverslag 2019, begroting 2020-1 en begroting 2021 & meerjarenperspectief 2022-2024;
- Een zienswijze in te dienen en deze kenbaar te maken bij het Dagelijks - en het Algemeen Bestuur van Omnibuzz.
- De te verwachten tekorten op het WMO collectief vraaggestuurd vervoer (CVV) in onze meerjarenbegroting op te vangen door het doorvoeren van externe beheersmaatregelen en indien dit niet voldoende zal zijn, uit de taakstelling sociaal domein;

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

De gemeente Valkenburg aan de Geul neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz voor collectief vraaggestuurd vervoer (CVV), die op dit moment 30 Limburgse gemeenten telt. Wethouder Meijers is lid van het Algemeen Bestuur namens Valkenburg aan de Geul.

De GR legt nu aan de Raden van de deelnemende gemeenten de volgende stukken voor ter inwinnen van eventuele zienswijzen:

- Jaarverslag 2019
- Beleidsbegroting 2020-1e wijziging en
- Beleidsbegroting 2021 en Meerjarenperspectief 2022-2024

U heeft tot 27 mei 2020 de tijd om uw zienswijze kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van Omnibuzz. De zienswijze wordt aan het dagelijks bestuur verstuurd ter voorbereiding van haar vergadering. Vervolgens worden de stukken naar het algemeen bestuur verzonden die tot besluitvorming zal overgaan.

Gelet op de GR regels dient de gemeenteraad voorafgaand aan de vaststelling in de gelegenheid te worden gesteld zienswijze in te brengen. Daar de korte tijdsplanning geen ruimte biedt om nog vóór 27 mei 2020 dit voorstel aan de gemeenteraad voor te leggen, zal (indien de commissie Sociaal Domein akkoord is) de eventuele concept zienswijze, conform het advies van de commissie Sociaal Domein worden toegestuurd vooruitlopend op een definitieve zienswijze van uw raad. Er is reeds gecommuniceerd met Omnibuzz dat onze definitieve zienswijze na 8 juni zal volgen.

Vanwege de oplopende tekorten die er dit jaar en de komende jaren dreigen te ontstaan, is er tevens een voorstel om externe beheersmaatregelen in te voeren om de kosten beheersbaar te houden. Naast de zienswijze, wordt uw raad gevraagd om akkoord te gaan met deze beheersmaatregelen.

3. Relatie met bestaand beleid

Toelichting jaarverslag 2019

Er was op een totale begroting van bijna 22,5 miljoen ruim twee ton overschrijding in 2019. Omnibuzz heeft vervolgens onttrekkingen gedaan aan de reserves waardoor zij een negatief resultaat hebben omgebogen naar een positief resultaat van € 233.701,-. Dit betekent dat de gemeente Valkenburg aan de Geul een bedrag terug krijgt van € 5.879,-. Dit bedrag komt ten gunste van de taakstelling sociaal domein.

Toelichting begroting 2020-1 (1e wijziging van de oorspronkelijke begroting 2020)

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting van boekjaar 2020 valt deze gewijzigde begroting 2020-1 ruim 50 duizend euro duurder uit voor de Gemeente Valkenburg aan de Geul.

Het tekort komt ten laste van de taakstelling Sociaal Domein.

	Totaal 2020	Totaal 2020-1	Gemeentelijke begroting	Tekort
Valkenburg a/d Geul	€ 421.072	€ 471.184	€ 448.629	€ 22.555

Deze stijging is grotendeels te verklaren door twee factoren.

1. Hogere kostprijs

Een nieuwe aanbesteding heeft geleid tot een aanzienlijke stijging van de kostprijs voor het vervoer. Omnibuzz heeft ernaar gestreefd om eerlijke prijzen te gaan betalen aan de taxibranchen en zo stabiliteit op de markt te gaan creëren.

Nadat de prijzen voor de aanbesteding bekend werden en de definitieve gunning was geweest, werd de NEA index bekend. Deze index geeft de indexering aan op de prijzen in de taxibranchen. De NEA index was maar liefst 6,7%. Normaliter is dit tussen de 2-2,5%. Reden voor deze hoge indexering is de compensatie aan de branche voor de afschaffing van de BPM teruggaveregeling per 1-1-2020.

Echter in de aanbesteding hadden inschrijvers hun prijzen hier ook al op aangepast. Ze werden nu dus dubbel gecompenseerd. Allereerst in de aanbesteding en nu weer in de indexering.

Onderhandelingen met de vervoerders hebben geleid tot handhaving van de NEA index, maar tegelijk een korting op het vervoer. Dit onderhandelingsresultaat compenseert de kostenstijging op vervoer voor een deel in de komende 3 jaar. Onder de streep nemen de kosten per vervoerszone echter nog steeds toe.

2. Stijging van het vervoersvolume

De begroting 2020 ging uit van een gerealiseerde vervoersvolume van 2018. De begroting 2020-1 gaat uit van het gerealiseerde vervoersvolume van 2019, welke in ons geval 4% hoger ligt. Tot slot is het vervoersvolume op verzoek van onze gemeente zelf verhoogd vanwege verwachte stijging in 2020 t.o.v. 2019 van nogmaals 4%. Dit omdat we jaarlijks een dergelijke verhoging zien en er tot nu toe nog geen teruggang in deze stijging te zien is.

Toelichting Begroting 2021 & Meerjarenperspectief 2022-2024

De Begroting 2021 en het Meerjarenperspectief 2022-2024 passen net als de begroting 2020-1 niet binnen de huidige gemeentelijke begroting.

Hierna worden de Omnibuzz begroting inclusief meerjarenbegroting schematisch weergegeven ten opzichte van de gemeentelijke begroting. Hierdoor worden de te verwachten tekorten inzichtelijk gemaakt.

	Totaal Omnibuzz	Kosten Valkenburg aan de Geul	Gemeentelijke begroting	Tekort
2020	€ 24.976.589	€ 471.184	€ 448.629	€ 22.555
2021	€ 25.742.049	€ 485.962	€ 456.628	€ 29.334
2022	€ 26.489.519	€ 500.498	€ 465.765	€ 34.733
2023	€ 27.369.860	€ 517.348	€ 475.802	€ 41.546
2024	€ 28.073.777	€ 530.723	€ 475.802	€ 54.921

Daarbij wordt voor de begrotingsjaren 2022 en verder gerekend met een nullijn in het vervoersvolume. Dit lijkt niet realistisch in een vergrijzende samenleving met een steeds grotere groep deelnemers aan het CVV.

De kosten voor Omnibuzz zullen dus de komende jaren veel verder stijgen dan wat hier wordt omschreven. De tekorten zullen naar verwachting hoger worden.

Twee jaar geleden heeft Omnibuzz interne beheersmaatregelen doorgevoerd om de kosten te beheersen. Het is nu tijd om ook te kijken naar externe beheersmaatregelen oftewel naar de dienstverlening voor de omnibuzz klanten. In de bijlage is een overzicht gemaakt van allerlei verschillende externe beheersmaatregelen. Deze hebben grote en kleine gevolgen. Het college

heeft hierin een selectie gemaakt. Deze selectie wordt aan uw raad voorgelegd ter goedkeuring voor doorvoering van externe beheersmaatregelen.

Sommige beheersmaatregelen hebben een uitgesteld effect of kunnen niet direct doorgevoerd worden vanwege contractuele verplichtingen. Hierdoor kan het voorkomen dat er ondanks doorvoering van de beheersmaatregelen zoals voorgesteld, toch ook een deel van de kosten 2020 e.v. ten laste moet gaan van de taakstelling sociaal domein.

Uiteraard vragen wij Omnibuzz ook om te komen met wederom interne bezuinigingsmaatregelen. Deze zijn 2 jaar geleden ook reeds doorgevoerd, maar continu kritisch kijken naar de interne bedrijfsvoering is een prima instelling.

Bij kopje 4 gewenst beleid, zal verder ingegaan worden op het voorstel van het college betreffende de beheersmaatregelen.

Beleidsbegroting

Ook dit jaar bestaat een groot deel van de begroting van Omnibuzz uit de omschrijving en de taken die zij doen naast het regelen van vervoer van A naar B voor wmo klanten. Graag zouden we zien wat deze extra activiteiten van het kenniscentrum zoals Omnibuzz die afdeling noemt, de gemeenten opbrengen. Dat kan door te kijken naar projecten in het verleden. Wat heeft een dergelijk project gekost en wat heeft het opgeleverd. Ook kan er een inschatting gemaakt worden voor de toekomst. In het algemeen bestuur zou deze vraag centraal moeten staan.

Samenvattend, de risico's inzake de begroting en meerjarenperspectief.

- Het vervoersvolume voor de jaren 2021-2023 wordt niet verhoogd met een opslagpercentage. Dit brengt een risico met zich mee. Juist omdat de afgelopen jaren laten zien dat het vervoer toeneemt. Uiteraard zal de stijging op een ogenblik gaan afzakken. Tot nu toe zien we die afzakking nog niet. Wanneer vervoer toeneemt, is hoogstwaarschijnlijk ook een toename aan verwante kosten zoals regie, planning, beheer en loon. We zien het tekort op onze eigen gemeentelijke begroting jaarlijks groter worden op de post Omnibuzz. Het tekort zal bij een blijvend stijgend vervoersvolume dus groter zijn dan omschreven.
- De rol c.q. taakopdracht van Omnibuzz als kenniscentrum moet ter discussie komen te staan in een algemeen bestuursvergadering. Kan inzichtelijk gemaakt worden wat dit kenniscentrum de gemeenten oplevert ten overstaan van de kosten die het met zich meebrengt.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Indienen zienswijze:

Het indienen van een zienswijze wordt geadviseerd te doen met tenminste de onderstaande drie punten, welke desgewenst door uw raad kunnen worden aangevuld.

Met betrekking tot de meerjarenbegroting:

- o Dit meerjarenperspectief houdt geen rekening met vervoersvolumestijging. Het is mogelijk dat gemeenten zelf een percentage vervoersvolumestijging aan u doorgeven voor de komende begroting. We roepen Omnibuzz op deze optie ook toe te laten voor de meerjarenbegroting, zodat ook het meerjarenperspectief een realistischere weergave zal worden van de werkelijkheid. Hierin kan Omnibuzz, kijkende naar de cijfers van afgelopen jaren vast een goed voorstel per gemeente doen.
- o Omnibuzz op te roepen interne maatregelen te treffen die gericht zijn op het verlagen van de kosten van regie (callcenter) en de uitgaven aan beheer, lonen en kapitaal.

Met betrekking tot de beleidsbegroting:

- o De rol c.q. taakopdracht van Omnibuzz als kenniscentrum moet ter discussie komen te staan in een algemeen bestuursvergadering. We zouden graag meer inzicht krijgen in de verwachten opbrengsten van het kenniscentrum in relatie tot alle (directe en indirecte) kosten die hiermee gepaard gaan. Deze informatie zou moeten leiden tot de inhoudelijke discussie welke taken Omnibuzz zou moeten krijgen naast het makelaarschap van het CVV;

Beheersmaatregelen

In bijgevoegd schema zijn er verschillende grote en kleine maatregelen uitgewerkt met grotere en kleinere gevolgen voor de Omnibuzz klanten. Vooral gelet op de grote overschrijdingen die ons te wachten staan, heeft het college een selectie gemaakt uit de externe beheersmaatregelen welke aan uw raad worden voorgesteld. Nogmaals een overzicht van de opgave die er ligt met betrekking tot de overschrijdingen:

	Totaal Omnibuzz	Kosten Valkenburg aan de Geul	Gemeentelijke begroting	Tekort
2020	€ 24.976.589	€ 471.184	€ 448.629	€ 22.555
2021	€ 25.742.049	€ 485.962	€ 456.628	€ 29.334
2022	€ 26.489.519	€ 500.498	€ 465.765	€ 34.733
2023	€ 27.369.860	€ 517.348	€ 475.802	€ 41.546
2024	€ 28.073.777	€ 530.723	€ 475.802	€ 54.921

Door contractuele verplichtingen kunnen beheersmaatregelen die leiden tot minder vervoer niet direct doorgevoerd worden. Vervoerders moeten de tijd krijgen om hierop te kunnen anticiperen. Ook zijn de effecten van sommigen beheersmaatregelen pas later in de tijd zichtbaar en zijn sommige maatregelen niet verzekerd van het op te brengen bedrag. Zie de gehele omschrijving van elke beheersmaatregel in de bijlage. Daarom zal er zeker in 2020 en verder voor een deel de kosten nog gedekt moeten worden ten laste van de taakstelling sociaal domein.

Het college stelt voor een selectie hiervan door te voeren, namelijk:

Beheersmaatregel	Bedrag	Advies	Totaal
1. De pas van niet actieve klanten intrekken	€ 9.400	Jaarlijks toepassen	€ 9.400
2. De pas van nauwelijks actieve klanten intrekken	€ 1.370	Jaarlijks toepassen	€ 1.370
3. Niet verder rijden dan 5 zones (uitgezonderd puntbestemmingen)	€ 250	Er mag niet verder dan 5 zones gereden worden per rit, omdat Valys een voorliggende voorziening is. Wanneer een rit verder is dan 5 zones, maar korter dan 25 km, dan mag dit bij uitzondering wel, tegen normaal klanttarief.	€ 250
4a. Beperking jaarlijks zonebudget naar 590 zones voor iedereen	€18.680	Niet toepassen.	--
4b. beperking jaarlijks zonebudget naar 590 zones met uitzondering	€10.477	Toepassen. Klanten met bijzondere persoonlijke omstandigheden mogen wel meer reizen.	€ 10.477
5. Beperking reistijden	€ 650	Toepassen	€ 650
6. Geen dubbele vergoedingen meer	€ 250	Toepassen	€ 250
7. Stoppen oneigenlijk gebruik	€ 15.000 tot € 12.000	Toepassen. Aanhouden 12 duizend, omdat niet al het vervoer oneigenlijk vervoer is. zie bijlage	€ 12.000
8. Verhogen tarieven	€ 6.656	Niet toepassen. We hanteren al het hoogste bedrag in heel Limburg. Door deze verhoging zijn we de enige met dit hoogste tarief.	--
9. Verminderen van het aantal puntbestemmingen	€ 786	Alle puntbestemmingen laten vervallen.	€ 786
			€ 35.183

Alternatief:

Indien u niet instemt met het voorstel van het college omtrent de externe beheersmaatregelen, zullen de volledige tekorten leiden tot een structurele ophoging van de gemeentelijke begroting ten laste van de taakstelling sociaal domein. Daarbij rekening houdend met de genoemde risico's bij punt 3, zijnde een te verwachte groter tekort op de meerjarenbegroting dan nu zichtbaar is vanwege de nullijn in vervoersvolume.

Tot slot

De crisis omtrent Covid-19 heeft tot gevolg dat het collectief vraaggestuurd vervoer (CVV) in de WMO nu drastisch is teruggelopen. Echter alle vaste kosten van Omnibuzz inclusief het personeel moet volledig doorbetaald worden door de dertig gemeenten. Ook zijn er voorstellen om vervoerders te helpen. Immers wanneer vervoerders failliet gaan, is dat ook een enorme kostenpost (faillissement PZL in 2018). Hier moet nog over besloten worden in combinatie met Rijksmaatregelen voor de branche.

Daarbij zal de anderhalve meter maatschappij tot gevolg gaan hebben dat busjes van Omnibuzz veel minder efficiënt kunnen rijden, omdat er minder mensen in één busje mogen. Dit zal meerkosten met zich mee gaan brengen.

Goed om te bedenken is dus dat de gevolgen van Covid-19 niet resulteren in het verdwijnen van de noodzaak om beheersmaatregelen in te voeren. Sterker nog door toenemende kosten op andere posten vanwege deze crisis, is een structurele extra uitgave voor Omnibuzz niet wenselijk.

5. Samenwerking

Er is overleg geweest tussen de heuvelland gemeenten en de gemeente Maastricht. De strekking is in alle zienswijzen van deze gemeenten hetzelfde.

6. Aanbestedingen

Niet van toepassing, de aanbesteding van Omnibuzz is inmiddels afgerond.

7. Duurzaamheid

Collectief vraaggestuurd vervoer (CVV) draagt eraan bij dat ouderen langer duurzaam thuis kunnen wonen en kunnen mee participeren in de samenleving.

8. Financiën

De financiële consequenties zijn opgenomen onder punt 3 en 4 van deze notitie.

9. Communicatie

Een eventuele schriftelijke zienswijze van de commissie Sociaal Domein zal als concept ter kennis worden gebracht aan het Dagelijks- en Algemeen Bestuur van Omnibuzz. Een eventuele definitieve zienswijze van de gemeenteraad zal na sluitingsdatum (27 mei) worden nagestuurd.

Een besluit omtrent de beheersmaatregelen zal schriftelijk worden overgebracht aan het Dagelijks Bestuur en de directeur van Omnibuzz.

10. Afwegingen en Advies

Wij adviseren u:

- Kennis te nemen van het Jaarverslag 2019, begroting 2020-1 en begroting 2021 & meerjarenperspectief 2022-2024;
- Een zienswijze in te dienen die op zijn minst de volgende punten bevat:
Met betrekking tot de meerjarenbegroting:
 - o Dit meerjarenperspectief houdt geen rekening met vervoersvolumestijging. Het is mogelijk dat gemeenten zelf een percentage vervoersvolumestijging aan u doorgeven voor de komende begroting. We roepen Omnibuzz op deze optie ook toe te laten voor de meerjarenbegroting, zodat ook het meerjarenperspectief een realistischere weergave zal worden van de werkelijkheid. Hierin kan Omnibuzz, kijkende naar de cijfers van afgelopen jaren vast een goed voorstel per gemeente doen.

- Omnibuzz op te roepen interne maatregelen te treffen die gericht zijn op het verlagen van de kosten van regie (callcenter) en de uitgaven aan beheer, lonen en kapitaal.

Met betrekking tot de beleidsbegroting:

- De rol c.q. taakopdracht van Omnibuzz als kenniscentrum moet ter discussie komen te staan in een algemeen bestuursvergadering. We zouden graag meer inzicht krijgen in de verwachten opbrengsten van het kenniscentrum in relatie tot alle (directe en indirecte) kosten die hiermee gepaard gaan. Deze informatie zou moeten leiden tot de inhoudelijke discussie welke taken Omnibuzz zou moeten krijgen naast het makelaarschap van het CVV;
- Akkoord te gaan met het voorstel van het college betreffende de externe beheersmaatregelen om de oplopende overschrijdingen van het CVV op te vangen en indien dit niet voldoende zal zijn, overschrijdingen te dekken uit de taakstelling sociaal domein.

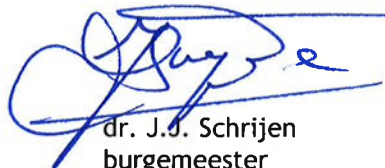
11. Bijlagen

- 1 Aanbiedingsbrief begrotingswijziging 2020-1, begroting 2021 en meerjarenperspectief ;
- 2 Uitgangspuntennotitie bij begroting 2020-1 en 2021;
- 3 Jaarverslag 2019 ;
- 4 Begroting 2020-1 ;
- 5 Begroting 2021 & Meerjarenperspectief 2022-2024.
- 6 Externe beheersmaatregelen uitgewerkt voor de gemeente Valkenburg aan de Geul

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

dr. J.J. Schrijen
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 28 april 2020;

Gehoord via schriftelijke raadpleging de raadsadviescommissie Sociaal Domein de dato 18 mei 2020.

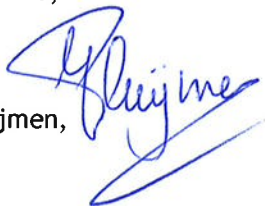
Besluit:

- Kennis te nemen van het Jaarverslag 2019, begroting 2020-1 en begroting 2021 & meerjarenperspectief 2022-2024 Omnibuzz;
- Een zienswijze in te dienen die op zijn minst de volgende punten bevat:
 - Met betrekking tot de meerjarenbegroting:
 - o Dit meerjarenperspectief houdt geen rekening met vervoersvolumestijging. Het is mogelijk dat gemeenten zelf een percentage vervoersvolumestijging aan u doorgeven voor de komende begroting. We roepen Omnibuzz op deze optie ook toe te laten voor de meerjarenbegroting, zodat ook het meerjarenperspectief een realistischere weergave zal worden van de werkelijkheid. Hierin kan Omnibuzz, kijkende naar de cijfers van afgelopen jaren vast een goed voorstel per gemeente doen.
 - o Omnibuzz op te roepen interne maatregelen te treffen die gericht zijn op het verlagen van de kosten van regie (callcenter) en de uitgaven aan beheer, lonen en kapitaal.
 - Met betrekking tot de beleidsbegroting:
 - o De rol c.q. taakopdracht van Omnibuzz als kenniscentrum moet ter discussie komen te staan in een algemeen bestuursvergadering. We zouden graag meer inzicht krijgen in de verwachten opbrengsten van het kenniscentrum in relatie tot álle (directe en indirecte) kosten die hiermee gepaard gaan. Deze informatie zou moeten leiden tot de inhoudelijke discussie welke taken Omnibuzz zou moeten krijgen naast het makelaarschap van het CVV.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 8 juni 2020.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

dr. J.J. Schrijen,
voorzitter